

۲۷

انجمن دوستی ایران و روسیه

تألیف: دکتر بهرام امیر احمدیان

انجمن دوستی ایران و روسیه

Общество Иранско-Российской дружбы

سرشناسه: امیراحمدیان، بهرام، ۱۳۲۹ -

عنوان و نام پدیدآور: دریای خزر/ تالیف و ترجمه بهرام امیراحمدیان؛ تهیه و تنظیم انجمن دوستی ایران و روسیه.

مشخصات نشر: اصفهان: پارس ضیا، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۸۱ص: مصور، نقشه (رنگی)، جدول (بخشی رنگی).

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۷-۳۶-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: عنوان اصلی: کتابنامه:ص. [۲۷۰] - ۲۷۸.

موضوع: دریای خزر، منطقه

Caspian Sea Region: موضوع

موضوع: بندرها -- ایران

Harbors -- Iran: موضوع

Caspian Sea Region -- Strategic aspects: موضوع

موضوع: دریای خزر، منطقه -- جنبه‌های استراتژیکی

شناسه افزوده: انجمن دوستی ایران و روسیه

رده بندی کنگره: DSR2160

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۲۹۲۹۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیفا

شناسنامه کتاب

نام کتاب: دریای خزر

تألیف: دکتر بهرام امیراحمدیان

تهیه و تنظیم: انجمن دوستی ایران و روسیه

صفحه آرای: فرشته مختاری

طرح جلد: معصومه لک

ناشر: پارس ضیا

نوبت چاپ: چاپ اول // ۱۴۰۰ // ۲۸۱ صفحه // وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۷-۳۶-۸

فهرست

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۵	اطلاعاتی کلی در باره دریای خزر
۵	دریای خزر دارای چه ویژگی‌هایی است؟
۷	فصل یک
۸	کلیاتی درباره دریای خزر
۱۲	معرفی دریای خزر
۲۷	سواحل ایران در دریای خزر
۲۸	اهمیت دریای خزر
۳۳	فصل دوم
۳۳	بنادر دریای خزر
۳۴	بنادر ایران
۳۴	بندر انزلی
۳۹	منطقه آزاد انزلی
۵۴	مجتمع بندری کاسپین
۶۳	بندر آستارا
۶۸	بندر نوشهر
۷۳	بندر امیرآباد
۹۳	بنادر تابعه
۹۴	بنادر روسیه
۹۴	بندر آستراخان
۱۰۳	بندر ماخاچکالا
۱۱۲	بندر لاگان
۱۱۵	بنادر قزاقستان
۱۱۸	منطقه ویژه اقتصادی آکتائو
۱۲۴	بنادر جمهوری آذربایجان

۱۲۴	----- بندر باکو
۱۳۸	----- بنادر جمهوری ترکمنستان
۱۳۸	----- بندر ترکمنباشی
۱۵۱	----- منطقه آوازه - افتخار ترکمنستان
۱۵۷	----- کانال ولگا - دن
۱۶۹	----- فصل سوم
۱۶۹	----- خطوط لوله انتقال انرژی در حوزه دریای خزر
۱۷۰	----- خط لوله انتقال نفت خام باکو- تفلیس- جیهان (BTC)
۱۷۰	----- سیر تحولات احداث خط لوله باکو - تفلیس - جیهان
۱۷۳	----- حوزه دریای خزر و خط لوله باکو - جیهان
۱۸۴	----- خط لوله باکو -تفلیس - ارزروم
۱۸۴	----- خط لوله گاز طبیعی قفقاز جنوبی
۱۸۶	----- خط لوله انتقال گاز نابوکو
۱۹۹	----- ترانس آناتولی (تاناپ)
۲۰۳	----- خط لوله انتقال گاز ترکمنستان- چین
۲۰۴	----- خط لوله تایپ
۲۰۶	----- خط لوله گاز ترانس خزر
۲۱۱	----- سوآپ نفت دریای خزر از طریق ایران
۲۲۷	----- سیستم های حمل و نقل نفت ترانس خزر
۲۲۹	----- سیستم تانکر های مسیر ویژه (شاتل)
۲۲۹	----- دریای خزر: بنادر، تانکر و حمل و نقل
۲۳۱	----- قزاقستان
۲۳۲	----- ترکمنستان
۲۳۳	----- روسیه
۲۳۴	----- آذربایجان
۲۳۴	----- ایران
۲۳۸	----- فصل چهارم
۲۳۸	----- کریدور بین المللی حمل و نقل شمال - جنوب

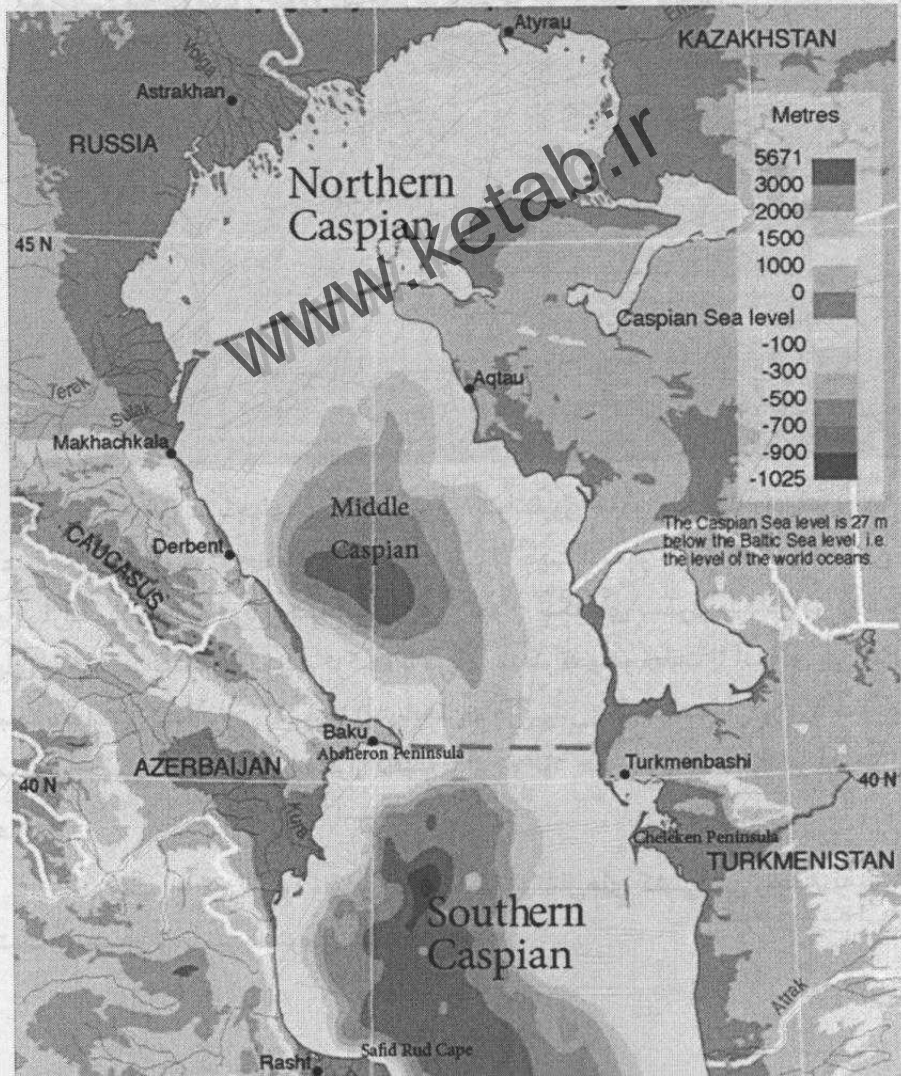
۲۴۰	کریدورهای عبوری از ایران
۲۴۰	کریدورهای منطقه ای عمده پیرامون ایران
۲۴۲	کریدور بین المللی حمل و نقل شمال - جنوب
۲۴۲	مسیر سنتی (حمل و نقل دریایی)
۲۴۳	مسیرهای جایگزین
۲۴۵	شرایط بین المللی امضای موافقتنامه
۲۵۲	فصل پنجم
۲۵۲	کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر
۲۵۳	بیانیه مشترک روسای جمهور پنج کشور ساحلی دریای خزر
۲۵۷	کنوانسیون وضعیت حقوقی دریای خزر
۲۷۴	اعلامیه تفسیری ایران در خصوص کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر
۲۷۵	منابع

مقدمه

اطلاعاتی کلی در باره دریای خزر

دریای خزر دارای چه ویژگی‌هایی است؟

دریای خزر، پیکره آبی بزرگی در آسیای غربی بین ایران، فدراسیون روسیه، قفقاز و آسیای مرکزی است. دریای خزر دارای حداکثر ۱۰۳۰ کیلومتر طول، حداکثر ۴۳۵ کیلومتر عرض و مساحت ۳۷۱ هزار کیلومتر مربع است (بدون خلیج قره بوغاز گول). این دریا ۷۰۰۰ کیلومتر خط ساحلی دارد. این دریاچه که بزرگ‌ترین دریاچه جهان از نظر وسعت است، «دریا» نامیده می‌شود.

مقدار ورود سالانه آب از رودهای حوضه‌های آبریز دریای خزر ۲۹۶ میلیارد متر مکعب است.

- ولگا: ۲۳۷ کیلومتر مکعب (۰.۸۰/)
- اورال: ۸,۱ کیلومتر مکعب (۰.۳/)
- تیرک: ۷,۴ کیلومتر مکعب (۰.۲,۵/)
- کور: ۱۷ کیلومتر مکعب (۰.۶,۳/)
- سفیدرود: ۱۳,۴ کیلومتر مکعب (۰.۵,۶/)
- و بقیه از رودهای دیگر حوضه آبریز خزر

• اگرچه خزر دریاچه‌ای بسته است و در کنوانسیون حقوق بین‌الملل دریاها (۱۹۸۲) به عنوان دریاچه مورد ملاحظه قرار می‌گیرد، ولی از جهت آنکه از طریق کانال ولگا - دن به دریای آرف و از آنجا به دریای سیاه مرتبط و با گذر از تنگه‌های بسفر و داردانل (در دو سوی دریای مرمهره، در قلمرو حاکمیتی ترکیه) با دریای مدیترانه و در نهایت با آب‌های بین‌المللی ارتباط برقرار می‌کند، برخی کشورها (آذربایجان و قزاقستان) می‌خواهند آن را دریا محسوب و مشمول حقوق بین‌الملل دریاها قرار دهند. با این وجود حقوق دریاهای آزاد بر آن مترتب نمی‌شود.

• هم چنین با گذر از رود ولگا می‌توان از طریق کانال‌های کشتی‌رانی روسیه، به دریای بالتیک در شمال اروپا نیز دسترسی داشت.